

nieporozumień w zakresie interpretacji. W pieśni *Podążamy tylko za Tobą* widoczne jest absolutne traktowanie obecnego prezydenta oraz obietnica wierności ze strony obywateli.

Powyższe przykłady pieśni aparatu władzy KRLD zawierają cechy odnoszące się do potrzeb obywateli o rysie charakteru autorytarnego.

Wnioski: Podsumowując, na podstawie obserwacji różnych badaczy z zakresu polityki i religioznawstwa, postulaty o podobieństwie funkcjonowania religii i ustrojów totalitarnych można przedstawić na gruncie kultury Koreańskiej Republiki Ludowo Demokratycznej. Zjawiska religiopodobne przejawiają się w muzyce za pomocą tekstów pieśni, a ich zakres pokazany na przykładach obejmuje mitologizację rzeczywistości, wykreowanie wspólnej i jednolitej ideologii oraz celu, a także kult jednostki.

Bibliografia:

1. Drozdowicz J., Totalitarna duchowość w nazistowskich Niemczech. O roli religii w modelu edukacji autorytarnej. *Przegląd religioznawczy*. Poznań 2019. Numer 1/271. s. 105-114.
2. Krok D., Związek autorytaryzmu z zaangażowaniem religijnym i religijnymi stylami poznawczymi. *Polskie forum Psychologiczne*. Bydgoszcz 2011. Numer 16/2. s. 123-140.
3. Tyszka K., Religijne oblicze komunizmu. *Acta Universitatis Vratislaviensis*. Wrocław, 2009. Numer 3154. s. 327-344.
4. Wojtala J., Standaryzacja Terminologiczna Północnokoreańskiej Propagandy - Wybrane Aspekty. *Kultura Bezpieczeństwa*. Kraków. 2023. Numer 43. s. 140-159.

*Гуса Оксана Андріївна
(м. Тернопіль, Україна)*

DOI: <https://doi.org/10.37835/AMS-2024-17-18-04-4.02>

УДК 930,85: 008 (091)

Ягеллонство та його історичні антитези у формуванні принципу культурно-мистецького єднання націй

Зі стародавніх часів слов'яни становлять важливу частину населення Європи. У культурному житті Польщі, до складу якої входили руські (українські), литовські та білоруські землі, від Середньовіччя бере свій початок ягеллонство, що як історично-культурний феномен має давню традицію. Саме на цьому терені закладалися підвалини українського національного мислення.

За розумінням М. Грушевського, воно є своєрідним пограниччям православної культури литовської магнатерії, західнослов'янських цінностей старокатолицької і католицької Польщі, у результаті надбань старокатолицької традиції, що побутує до сьогодні переважно на півдні Польщі, на сході Литви та в Україні (у тому числі в її Центральному і Східному регіонах) [1].

Під покровительством ягеллонства став можливим розквіт православних братських шкіл у Львові та інших містах Русі-України. Ці заклади відіграли значну роль у формуванні національного самоствердження України, в її відмежуванні від польського католицизму зі спрямуванням останнього на розкол слов'янської культурної спорідненості [1, с. 4].

Саме ягеллонська культурно-політична ідея врятувала слов'ян від німецького нашествия на початку XV ст. – йдеться про розгром Тевтонського ордену у Грюнвальдській битві 1410 р.

Ягеллонство – це доба козацьких вольностей, що освятили високою освіченістю і співочою енергією козацьку добу, яка є осердям високої честі й гордості української нації, її думності¹⁶. Для польської ж традиції ягеллонство є порою, коли столицею країни був Краків. За етнічно-культурними перевагами він був і залишається зберігачем старокатолицьких традицій, які походять від часів нероздільної християнської церкви, з усвідомленням спорідненості зі східнослов'янським світом. Ягеллонство в Польщі сприяло творенню Запорізької Січі, що стала суттєвою опорою захисту від воєнної експансії як Кримського ханства, так і османської Туреччини. Крим же, що був останньою із грецьких колоній, батьківщиною східнослов'янського християнства, місцем діяльності "православних братів", яких вигнали ангlosакси з окатоличеної Британії (XI ст.) [3], перетворився у XIII–XV ст. на оплот ісламу.

Важко переоцінити таку культурну відкритість, народжену історією і творчі контакти зі Сходом Європи (як відзначає О. Козаренко). Своєрідним свідченням пам'ятливості про надбання німецького світу в його солідаризації зі слов'янством став Святослав Ріхтер. Німецьке походження його батька органічно поєднувалося із князівським двокореневим іменем, що у домашніх умовах, за свідомством Т. Малюкової-Сидоренко, яка була вхожою у сім'ю довоєнних Ріхтерів, заміщалося слов'янським найменуванням Светік.

Зауважимо також, що психологічно-ідеологічно було вкрай важливим те, що О. Козаренко у ягеллонстві і народженому в ньому сарматизмі усвідомлював програму консолідації сил слов'янства у культуробудівній експансії, пам'яткою про яку є Ягеллонський університет, що став прототипом Львівського (основою обох були візантійські і древньоруські моделі університетів та академій) [2, с. 52]. Саме від цих віків ягеллонства, XV–

¹⁶ У староукраїнській і польській мовах "дума" означає "честь".

XVI ст., стало традиційним у Польщі розглядати надбання Київської Русі як безпосереднє джерело культурних здобутків і Польщі, і України, й усього слов'янського світу [4, с. 190].

Події початку XV ст. закарбувалися в історії як величний подвиг. Адже Литовсько-Польське королівство, в якому нарівні стояли католики-поляки, православні русини (українці) і литовці, які були тоді переважно язичниками, відстояло право на життя і свою слов'янську культуру. Бо за попередні XIII–XIV ст. слов'янство в його західному культурному відгалуженні було винищене, зокрема і Пруссія, залишивши після себе хіба що окремі топоніми на теренах Європи. В сучасній Польщі зберігається пам'ять про ягеллонську Велику Польщу, в якій під орудою литовсько-польських князів об'єднався майже увесь східноєвропейський слов'янський світ.

Література:

1. Гиса О. *Ягеллонство в Польщі та Україні як культурно-історичний феномен і чинник університетської музичної освіти XX століття*. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. 98 с.
2. Подобас І. *Мазурки Ф. Шопена в контексті варшавського бідермаєра*: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03 "Музичне мистецтво". Одеса, 2012. 190 с.
3. Козаренко О. *Феномен української національної музичної мови*. Львів: НТШ, 2000. 284 с.
4. Oksana Hysa, Yuxuan Li, Vitaliy Nyemiy, Bei Liu, Nazar Lazechko. The Jagiellonian cultural complex in the intellectual biography of Oleksandr Kozarenko. *Synesis*. Rio de Janeiro, 2024. V. 16. No 1. P. 188-196.

Діфань Цю / Difan Qiu
(м. Тернопіль, Україна)

DOI: <https://doi.org/10.37835/AMS-2024-17-18-04-4.03>

УДК 008 (510) (091)

Образ "нової жінки" у китайській культурі XX століття

Протягом тривалого періоду жінки у всьому світі перебували у пригніченому становищі. Феміністський рух, як ідеологічний напрямок, зародився у Європі, Британії та США на рубежі XIX–XX століть. Після Другої світової війни життя жінок у розвинених країнах змінилося. Побутова техніка полегшила ведення домашнього господарства, тривалість життя збільшилася, а зростання сфери послуг відкрило тисячі робочих місць, де фізична сила була